

Ár 2019, föstudaginn 29. mars, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Auður Inga Ingvarsdóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Unnur Erla Jónsdóttir og Magnús Fannar Sigurhansson.

Fyrir er tekið **mál nr. 17/2018**:

M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 3. september 2018, með kvörtun sóknaraðila, dags. sama dag. Með tölvupósti nefndarinnar 3. september 2018 var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Þann 23. janúar 2019, óskaði nefndin eftir afstöðu sóknaraðila til kröfu sinnar í kjölfar samskipta varnaraðila við sóknaraðila. Svör sóknaraðila við fyrirspurn nefndarinnar bárust með bréfi dags. 28. janúar 2019. Með tölvupósti nefndarinnar þann 29. janúar var afstaða sóknaraðila send varnaraðila. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 15. febrúar 2019. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar þann 15. febrúar 2019, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 22. og 29. mars 2019.

II.

Málsatvik.

Þann 16. maí 2011 gaf sóknaraðili út skuldabréf X, vegna lántöku hjá varnaraðila að fjárhæð 3.000.000 kr. Var um að ræða verðtryggt lán til sjö ára með jöfnum mánaðarlegum greiðslum og var fyrsta afborgun sóknaraðila innt af hendi þann 1. júní 2011. Skömmu síðar, hinn 28. júní 2011, sótti sóknaraðili um greiðsluaðlögun hjá Umboðsmanni skuldara og hófst frestun greiðslna af láninu samkvæmt 11. gr. laga um greiðsluaðlögun einstaklinga nr. 101/2010 degi síðar. Þá var heimild sóknaraðila til greiðsluaðlögunar felld niður af Umboðsmanni skuldara þann 6. júní 2013. Kærði sóknaraðili þá ákvörðun til kærunefndar greiðsluaðlögunarmála sem staðfesti síðan ákvörðun Umboðsmanns skuldara þann 28. maí 2015. Hinn 11. september 2014 greiddi sóknaraðili upp gjaldfallnar afborganir og eftirstöðvar lánsins og lagði varnaraðili dráttarvexti á uppgreiðsluna að fjárhæð samtals 411.781 kr. Í kjölfar dóms Hæstaréttar í máli nr. 159/2017 kvartaði sóknaraðili til varnaraðila, þann 31. júlí 2018, þar sem hann krafði varnaraðila um endurgreiðslu oftekinna dráttarvaxta vegna uppgreiðslu lánsins þann 11. september 2014. Hinn 3. september 2018 kvartaði sóknaraðili til úrskurðarnefndarinnar þar sem hann fór meðal annars fram á að varnaraðili endurgreiddi honum dráttarvexti sem varnaraðili lagði á uppgreiðslu lánsins. Þann 4.

desember 2018 leiðrétti varnaraðili stöðu á umræddu láni þar sem í stað dráttarvaxta var lánið nú reiknað með sammingsvöxtum og verðbótum á greiðsluskjólstímanum. Varnaraðili endurgreiddi sóknaraðila mismun á annars vegar greiddum dráttarvöxtum og hins vegar vöxtum og verðbótum í samræmi við skilmála lánsins. Endurgreiddi varnaraðili alls 137.931 kr. sem hann skuldajafnaði vegna vanskila sóknaraðila á yfirdrætti á tékkareikningi, í samræmi við almennar reglur kröfuréttar. Sóknaraðili unir ekki endurútreikningi varnaraðila og heldur því kröfum sínum gagnvart varnaraðila til streitu í breyttri mynd þó með tilliti til endurgreiðslu varnaraðila þann 4. desember 2018.

III.

Umkvörtunarefni.

Samkvæmt upphaflegri kröfugerð sóknaraðila krafðist hann þess að varnaraðila yrði gert að greiða honum 411.781 kr. með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá 11. september 2014. Þá krafðist sóknaraðili þess einnig að varnaraðili greiddi honum 950 kr. vegna kostnaðar við sendingu innheimtubrúfs auk málskostnaðar vegna aðstoðar lögfræðings að fjárhæð 50.000 kr. Þann 23. janúar 2019 breytti sóknaraðili kröfugerð sinni þar sem hann krafðist þess að varnaraðila yrði gert að greiða honum 411.781 kr. með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá 11. september 2014 til greiðsludags, að frádreginni innborgun 4. desember 2018 að fjárhæð 137.931 kr., auk 950 kr. vegna sendingar innheimtubrúfs.

Sóknaraðili vísar til þess að hann telji varnaraðila hafa verið óheimilt að krefjast dráttarvaxta við uppgreiðslu umrædds láns, enda hafi það verið í fullum skilum allt fram að því að lögbundin frestun greiðslna hófst vegna umsóknar sóknaraðila um greiðsluáðlögun, en sú frestun hafi verið í gildi fram að uppgreiðslu lánsins.

Varðandi lagarök vísar sóknaraðili til niðurstöðu Hæstaréttar í máli nr. 159/2017 hvað varðar túlkun dómsins á orðinu „vextir“ í 2. mgr. 11. gr. laga nr. 101/2010, með vísan til 7. gr. laga nr. 38/2001. Komst dómurinn þar að þeirri niðurstöðu að ekki skuli reikna dráttarvexti þann tíma sem skuldari heldur eftir greiðslu af lögsmætum ástæðum.

Þá segir sóknaraðili kröfufjárhæð sína byggja á yfirliti frá varnaraðila. Styður sóknaraðili kröfu sína um dráttarvexti af þeirri fjárhæð við það að eðlilegt sé að vextir séu þeir sömu og þeir vextir er ofgreiddir voru, þ.e. dráttarvextir samkvæmt lögum nr. 38/2001. Bendir sóknaraðili á að teljist annað viðmið rétt hljóti að vera hægt að kveða á um það í úrskurði, að því leyti sem það rúmist innan kröfugerðar sóknaraðila. Að lokum styður sóknaraðili kostnað vegna innheimtubrúfs við 1. mgr. 6. gr. reglugerðar nr. 37/2009, sbr. reglugerð nr. 133/2010 en kröfu sínar um kostnað vegna kröfugerðarinnar byggir sóknaraðili á almennum reglum um innheimtu- og málskostnað.

Í svari sóknaraðila við beiðni úrskurðarnefndarinnar um afstöðu hans til endurútreiknings varnaraðila segir sóknaraðili að krafa hans hljóði upp á endurgreiðslu dráttarvaxta sem lagðir voru á lánið í heimildarleysi þar sem hann hafi verið í greiðsluskjólí. Segir sóknaraðili að sú leiðrétting sem varnaraðili gerði, samkvæmt tilkynningu dags. 4. desember 2018, hafi þó einungis hljóðað upp á hluta af þeirri kröfu sem hann gerði, þ.e. 137.931 kr. af 411.781 kr. Þá bendir sóknaraðili á að honum hafi engin svör borist frá varnaraðila vegna kröfubrúfs þess er hann sendi varnaraðila þann 31. júlí 2018, að undanskilinni fyrnefndri tilkynningu þann 4. desember 2018. Þar sem sóknaraðili hafi einungis fengið hluta kröfu sinnar endurgreiddan haldi hann henni til streitu að fullu, að frádregnum 137.931 kr. er varnaraðili endurgreiddi hinn 4. desember 2018.

Að lokum mótmælir sóknaraðili útreikningi varnaraðila sem röngum. Segist sóknaraðili hafa greitt lánið upp að fullu þann 11. september 2014, þar af 411.781 kr. í dráttarvexti, og geti að mati sóknaraðila varnaraðila ekki verið rétt að breyta þeim útreikningi að mörgum árum liðnum til að lækka þá fjárhæð sem til endurgreiðslu komi.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili segir að með bréfi sínu dags. 4. desember 2018 hafi hann tilkynnt sóknaraðila um endurútreikning á umræddu skuldabréfi. Í stað dráttarvaxta hafi lánið verið reiknað með sammingsvöxtum og verðbótum á greiðsluskjólstímanum, í samræmi við skilmála skuldabréfsins. Hafi niðurstaða endurútreikningsins verið sú að staða við uppgreiðslu þann 11. september 2014 hafi numið 4.121.011 kr. í stað 4.258.942 kr. Kom þannig til endurgreiðslu á mismun greiddra dráttarvaxta annars vegar og hins vegar vaxta og verðbóta til uppgreiðsludags, í samræmi við skilmála skuldabréfsins, eða alls 137.931 kr. Segir varnaraðili að í bréfinu hafi hann lýst yfir skuldajöfnuði inneignarinnar í samræmi við almennar reglur kröfuréttar á móti vanskilum á yfirdrætti á tékkareikningi.

Þá ítrekar varnaraðili ofangreind sjónarmið sín og vísar til þess að sóknaraðili hafi hvorki útskýrt endurgreiðslukröfu sína vegna dráttarvaxta né gert skýra og rökstudda kröfu um að tiltekin atriði í útreiknum varnaraðila á skuldabréfinu skuli reiknuð með öðrum hætti en gert hafi verið. Telur varnaraðili svo virðast sem krafa sóknaraðila byggji á því að skuldabréfið hafi hvorki átt að bera vexti né uppreiknast með verðbótum á því tímabili er sóknaraðili var í greiðsluskjóli. Hafnar varnaraðili þeim skilningi sóknaraðila og bendir á að 2. mgr. 11. gr. laga nr. 101/2010 mæli fyrir um að vextir falli á skuldir á meðan greiðslufresti stendur en þeir séu hins vegar ekki gjaldkræfir á tímabilinu. Að auki bendir varnaraðili á að samkvæmt skilmálum skuldabréfsins hafi lánið borið breytilega ársvexti sem greiðast skyldu mánaðarlega auk þess að vera bundið við vísitölu neysluverðs til verðtryggingar. Telur varnaraðili, með vísan til ofangreinds, að ekki séu forsendur til að verða við kröfu sóknaraðila hvað varðar endurgreiðslukröfu og beri því að hafna henni.

Varnaraðili mótmælir jafnframt dráttarvaxtakröfu sóknaraðila. Segir varnaraðili sóknaraðila gera kröfu um dráttarvexti frá 11. september 2014, það er þeim degi er skuldabréfið var greitt upp. Varnaraðili telur sóknaraðila ekki eiga rétt á dráttarvöxtum af kröfu sinni. Vísar hann í því sambandi til 2. ml. 7. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, enda hafi hann átt kröfu á sóknaraðila vegna vanskila á yfirdrætti á tékkareikningi. Varnaraðili hafi því lýst yfir skuldajöfnuði á móti og nemi eftirstöðvar innheimtumáls vegna yfirdráttarins, þann 15. febrúar 2019, alls 374.224 kr. Vísar varnaraðili til dóma Hæstaréttar í málum nr. 144/2005 og nr. 111/2005 máli sínu til stuðnings. Verði ekki fallist á framangreint byggir varnaraðili til vara á því að krafa um dráttarvexti geti fyrst komið til álita að mánuði liðnum frá því sóknaraðili krafði varnaraðila um greiðslu með innheimtubrési þann 31. júlí 2018, það er hinn 31. ágúst 2018 hið fyrsta, samanber 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001.

Ennfremur mótmælir varnaraðili kröfu sóknaraðila um innheimtukostnað að fjárhæð 950 kr. Að mati varnaraðila hafi sóknaraðili hafi ekki sýnt fram á að hann hafi hlotið neinn kostnað af innheimtu kröfunnar umfram málskotsgjald, enda um eigin kröfu að ræða.

Hvað varðar upphaflega kröfu sóknaraðila um greiðslu málskostnaðar bendir varnaraðili á að krafan sé í eðli sínu málskostnaðarkrafa. Að mati varnaraðila verði þessum kröfuflið hvergi fundin stoð, hvorki í samþykktum úrskurðarnefndar né öðrum samningum sem varnaraðili kann að hafa undirgengist. Vísar varnaraðili í því sambandi til úrskurðar úrskurðarnefndar um fjármálafyrirtæki í máli nr. 39/2014.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur málsaðila lýtur að uppgjöri skuldabréfs X, sem sóknaraðili gaf út til varnaraðila.

Krafa sóknaraðila er að varnaraðili endurgreiði honum 411.781 kr., að frádreginni innborgun að fjárhæð 137.931 kr. auk dráttarvaxta vegna óheimilar innheimtu dráttarvaxta við uppgjör skuldabréfsins. Þá krefst sóknaraðili einnig 950 kr. úr hendi varnaraðila vegna sendingar innheimtubréfs.

Við uppgreiðslu skuldabréfsins þann 11. september 2014 krafði varnaraðili sóknaraðila um dráttarvexti vegna skuldarinnar en líkt og staðfest var í dómi Hæstaréttar nr. 159/2017 er óheimilt að reikna dráttarvexti af kröfu meðan skuldari er í greiðsluskjóli. Til að bregðast við fyrrnefndum dómi Hæstaréttar endurreiknaði varnaraðili lánið þar sem í stað dráttarvaxta var það reiknað með sammingsvöxtum og verðbótum á greiðsluskjólstíma og varð niðurstaðan að endingu sú að endurgreiða bæri sóknaraðila 137.931 kr.

Í skilmálum umrædds skuldabréfs var kveðið á um greiðslu vaxta og verðbóta en í 2. gr. skilmálanna sagði eftirfarandi: „*Lán þetta ber að greiða með jöfnum greiðslum afborgana og vaxta (annuitet) þ.e. afborgun og vextir eru ávallt sama upphæðin, nema vextir breytist. Lánið er bundið vísitölu neysluverðs til verðtryggingar. Höfuðstóll skuldarinnar breytist í hlutfalli við breytingar á vísitölu frá grunnvísitölu til gjalddaga á hverjum tíma. Þannig skal útgefandi greiða til viðbótar hverri einstakri greiðslu afborgana og vaxta, verðuppbót á hverjum gjalddaga, sem miðast við hækkun vísitölu frá grunnvísitölu.*“ Líkt og leiðir af 2. mgr. 11. gr. laga nr. 101/2010 um greiðsluáðlögun einstaklinga falla vextir á skuldir meðan á frestun greiðslna stendur en eru þeir ekki gjaldkræfir fyrr en frestun líkur. Með framangreint að leiðarljósi verður ekki annað séð en að varnaraðila hafi verið heimilt að krefja sóknaraðila um greiðslu vaxta auk verðbóta við uppgjör lánsins.

Sóknaraðili mótmælir útreikningi varnaraðila sem röngum og vísar til þess að hann hafi gert lánið upp að fullu þann 14. september 2014, geti varnaraðili því ekki breytt útreikningi sínum að mörgum árum liðnum. Sóknaraðili hefur ekki gert athugasemdir við endurútreikning varnaraðila eða lagt fram tillögu að réttum endurútreikning að öðru leyti en að varnaraðila sé óheimilt að krefjast vaxta og verðbóta að svo löngum tíma liðnum frá uppgjöri. Þar sem telja má varnaraðila hafa verið heimilt að krefjast vaxta og verðbóta við uppgjör lánsins ásamt því að ekki hefur verið sýnt fram á af hálfu sóknaraðila hver réttur endurútreikningur lánsins væri að meðtöldum vöxtum og verðbótum, ber að mati nefndarinnar að hafna kröfum sóknaraðila um endurgreiðslu að fjárhæð 273.850 kr. auk dráttarvaxta.

Sóknaraðili gerir einnig kröfu um kostnað vegna sendingar innheimtubréfs alls að fjárhæð 950 kr. Hvað þá kröfu varðar hafa ekki verið lögð fram nein gögn er sýni fram á kostnað hans af sendingu innheimtubréfsins, er þeim kröfuflið þar af leiðandi hafnað.

Í upphaflegri kröfugerð sinni gerir sóknaraðili einnig kröfu um greiðslu málskostnaðar. Ekki má telja alveg ljóst hvort sóknaraðili geri enn þá kröfu með tilliti til breyttrar kröfugerðar sinnar. Sú óvissa kemur þó ekki að sök en samkvæmt samþykktum úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki hefur nefndin enga heimild til að ákvarða sóknaraðila málskostnað í málinu og verður kröfu hans þar að lútandi vísað frá, sbr. t.d. úrskurði nefndarinnar í málum nr. 105/2013 og 44/2016.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F um endurgreiðslu að fjárhæð 273.850 kr. auk dráttarvaxta og greiðslu vegna kostnaðar við sendingu innheimtubrúfs er hafnað.

Kröfu sóknaraðila um greiðslu málskostnaðar úr hendi varnaraðila er vísað frá.

Reykjavík, 29. mars 2019.

Auður Inga Ingvarsdóttir

Geir Arnar Marelsson
Magnús Fannar Sigurhansson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir
Unnur Erla Jónsdóttir